

Ärende: Tillgänglighet vid fartyget Ådan

Datum: 27 mars 2024 **Tid:** kl. 10 **Plats:** Möckelö

Deltagare:

Erika Elfsberg och Alexandra Gamba, Funktionsrätt Åland.

Katrina Böling, Reumaföreningen.

Björn Lindfors, Ålands synskadade

Dexter Mäkelä, NPF Åland

Tommy Nordqvist, Teknisk inspektör Transportbyrån.

Peter Danielsson, Verkstads- och lagerenheten.

Innehåll:

Bedömning av tillgängligheten vid Ådan.....	2
Tillgänglighetsgruppens synpunkter:	2
Ankomst och bildäck:	2
Hiss och trappor	3
Salongen	4
Toaletter	5
Soldäck.....	6
Skyltning	6
Övrigt.....	7
Slutsatser	7
FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning	8

Bild 1. Ådan

Bedömning av tillgängligheten vid Ådan

På uppmaning av föregående infrastrukturminister inventerar Funktionsrätt Ålands tillgänglighetsgrupp den åländska skärgårdsflottan. Det andra fartyget på tur är Ådan som ligger vid landskapsregeringens varv i Möckelö. Ådan trafikerar sträckan Åva-Osnäs. Linjen förbinder den åländska kommunen Brändö med Osnäs i Gustavs på fastlandet. Sommartid i juli kan det vara upp mot hundra passagerare, men under övriga månader särskilt vintertid är det oftast ett fåtal passagerare per tur.

Tillgänglighetsgruppen består av representanter från Funktionsrätt Ålands medlemsföreningar samt Funktionsrätt Åland och gruppen gör inventeringar utifrån ett erfarenhetsperspektiv. Gruppen har ett brett perspektiv där fysiska, sensoriska samt psykiska funktionsnedsättningar beaktas och vilka anpassningar som behövs för att det som inventeras ska vara tillgängligt för alla. Gruppens synpunkter fokuserar främst på anpassningar som är möjliga att göra. I protokollet tas även sådant som är svårt att förändra med, för att höja kunskapsnivån inför framtida upphandlingar samt renoveringar.

Tommy och Peter visar oss runt på fartyget under inventeringstillfället. Tillgänglighetsgruppen är tacksamma över att ha fått möjligheten att besöka Ådan och önskar landskapsregeringen lycka till med sitt arbete med att göra skärgårdstrafiken tillgänglig för fler.

Tillgänglighetsgruppens synpunkter:

Ankomst och bildäck:

Under inventeringen var det klart väder. På grund av att Ådan låg vid varvet i Möckelö fick vi komma in genom en ingång vid fartygets sida. Utifrån det vi kunde se ombord på bildäck så borde det fungera bra att komma ombord med hjälpmedel även när man inte har bil. Intill hissen finns en parkeringsplats för de med särskilt tillstånd markerad med gul färg.

Bild 2. Parkering.

Hiss och trappor

Det finns en hiss som leder upp till salongen, markering finns ovanför hissen. Hissen har måtten 160 cm djup x 100 cm bred och hissen har en dörr som öppnas automatiskt. Det finns punktskrift i relief på sidan av dörren på utsidan samt inne i hissen.

De två trapporna är innanför tak vilket skiljer sig från vissa andra skärgårdsfärjor som har gallertrappor. Trappa inomhus är bättre för tillgängligheten eftersom det inte blir halkrisk på grund av is och regn. Det finns två trappor till salongen som har samma utformning. Trapporna har ledstänger på bäge sidor samt kontrastmarkering på trappstegen. Bredden på trapporna är 88 cm.

Bild 2. Hissen från utsidan.

Bild 3. Punktskrift vid hissknapparna

Bild 4. Trappa till salongen.

Salongen

Salongen är rymlig och har många sittplatser. Största delen av sittplatserna består av nedfällbara stolar med mjuka dynor. Det finns tillräckligt med utrymme mellan stolar och bord för att komma förbi med till exempel rullstol. Det finns även plats i änden av flera av borden för att en rullstol ska få plats där. Alla möbler är fastsatta i golvet och ej flyttbara.

Cafét serverar kaffe med mera, dock inte varm mat. Disken är för hög för någon som har rullstol, den är 105 cm. Det bör finnas en nedsänkt del av receptionsdisken som är max 75 cm hög. Det finns inte hörselslinga vid cafédisken.

Det finns inte direkt någonstans att dra sig undan eller sitta mer avskilt.

Bild 5. Salongen.

Bild 6. Cafédisken

Toaletter

Dörren in till toaletten är tung. För en ensam person med rullstol skulle det vara svårt att komma in på toaletten själv utan hjälp. Även andra med rörelsenedsättning eller svaga muskler i armarna kan ha svårt att öppna dörren. Dessutom öppnas dörren "åt fel håll" – man måste först hela vägen förbi toaletten för att kunna öppna dörren. Om möjligt kunde dörren bytas mot en mer lättöppnad dörr.

Det kunde också vara ett alternativ att installera en automatisk dörröppnare. Installeras en sådan rekommenderar vi att dörrens slagyta markeras. Detta minskar risken för någon att bli i kläm bakom dörren när den öppnas. Det bör även finnas en sensor som håller dörren öppen tillräckligt länge så att ingen kläms när dörren åker fast. Knappen till en automatisk dörröppnare ska installeras vid den sidan av dörren där den öppnas. Placeringen ska vara minst 90 cm och max 110 cm upp till knappens mitt från golvet räknat, samt 40 cm från dörrens kant.

Bild 7. Avfasad tröskel till toaletten

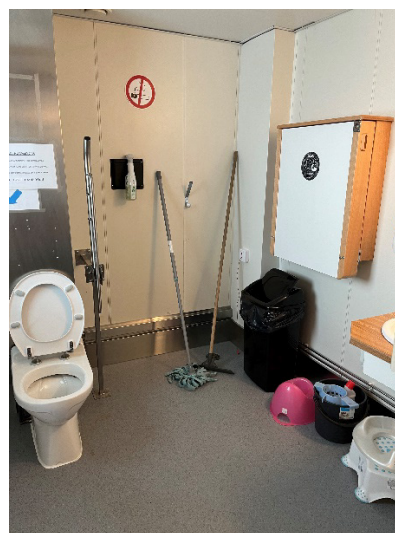

Bild 8. Utrymme intill toaletten

Den tillgängliga toaletten är rymlig. Det är en avfasad tröskel för att komma in till toaletten, det är rymligt framför och till höger om toalettstolen. Höjden på handfatet är 80 cm. Höjden till tvåldispensern är 110 cm. Toalettstolen har nedfällbara handtag. Wc-papper finns på väggen vid sidan av toalettstolen, det får gärna även finnas vid ett av handtagen för de som har svårt att sträcka sig till väggen.

Standard för en tillgänglig toalett är att även ha 40 cm utrymme på vänster sida om toaletten, toaletten på Ådan är för nära väggen.

Det finns larm på väggen samt vid golvet. Besättningen bör testa att larmet fungerar med jämna mellanrum.

De övriga toaletterna ligger i en korridor som man kommer till från två håll. Både in till korridoren och till de tre olika utrymmena för toaletter är det höga trösklar som är mellan 11 och 13 cm. Dessa bör kontrastmarkeras.

Soldäck

För att komma ut till soldäcket måste man ta sig över en hög tröskel som är i två etapper – sammanlagt är tröskeln cirka 20 cm hög. Även här saknas kontrastmarkering. Det finns ett antal sittplatser på det nedre soldäcket och även ett fåtal platser på ett övre soldäck som man kommer till via en brant gallertrappa som inte är tillgänglig när det gäller utformning samt ledstänger. Inte heller denna är kontrastmarkerad.

Bild 9. Soldäck.

Bild 10. Trappa upp till övre soldäck

Skyltning

Det är skyltat hur man kommer till toaletterna och till bildäck med skyltning uppe vid taket som har hög kontrast. En karta på väggen som visar rutten kunde också vara till hjälp för passagerare.

Bild 11. Skyltning till bildäck och toaletter i salongen.

Övrigt

Anrop via högtalare görs inte eftersom systemet inte fungerar för tillfället meddelar besättningen. Fartyget går endast mellan två hamnar – Åva och Osnäs. Detta gör det mindre angeläget att ha anrop för att passagerarna ska veta vilken hamn de kommit till, jämfört med andra rutter. Tillgänglighetsgruppen uppmanar ändå ansvariga för Ådan att ta systemet för anrop i bruk.

Slutsatser

Överlag är Ådan ett fartyg med möjligheter till god tillgänglighet. Det finns vissa problem som relativt enkelt kunde åtgärdas. Bland annat att det saknas kontrastmarkeringar på trösklar och vissa trappor. Den tunga dörren till den tillgängliga toaletten skulle helst bytas mot en mer lättöppnad dörr, alternativt att det installeras automatisk dörröppnare.

De höga trösklar som finns på fartyget och begränsar framkomligheten är svårare att göra något åt eftersom dessa krävs för sjösäkerheten om fartyget tar in vatten vid hård sjö samt av brandsäkerhetskäl. Trösklarna förhindrar en person med exempelvis rullstol att komma ut på soldäck, men de övriga publika ytorna är tillgängliga.

Tillgänglighetsgruppen tackar för att vi fått möjlighet att inventera fartyget Ådan och ser mycket positivt på att landskapet önskar se över tillgängligheten till sin skärgårdsflotta.

Med vänlig hälsning,

Mariehamn 24 april 2024

Tillgänglighetsgruppen

BILAGA: FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, artikel 9/Tillgänglighet

Funktionsrätt Åland, Skarpansvägen 30, AX-22100 Mariehamn, Åland
Telefon +358 (0)18 22 360 | info@handicampen.ax | www.handicampen.ax | [facebook](#)

Bilaga

Allmänt

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning gäller i Finland och på Åland sedan juni 2016. Det är samhällets skyldighet att erbjuda service till alla som behöver det! Alla ska kunna delta i allt som händer i samhället fullt ut – det gäller infrastruktur, byggnader, information/kommunikation och bemötande. FN-konventionen för personer med funktionsnedsättning ligger till grund för lagstiftningen på Åland och i ytterligare ett 50-tal länder.

FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, § 9/Tillgänglighet

1. För att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att leva oberoende och att fullt ut delta på alla livets områden, ska konventionsstaterna vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor som andra till den fysiska miljön, till transporter, till information och kommunikation, innefattande informations- och kommunikationsteknik (IT) och -system samt till andra anläggningar och tjänster som är tillgängliga för eller erbjuds allmänheten både i städerna och på landsbygden. Dessa åtgärder, som ska innefatta identifiering och undanröjande av hinder och barriärer mot tillgänglighet, ska bl. a. gälla a) byggnader, vägar, transportmedel och andra inom- och utomhusanläggningar, däribland skolor, bostäder, vårdinrättningar och arbetsplatser, samt b) information, kommunikation och annan service, däribland elektronisk service och service i nödsituationer.

2. Konventionsstaterna ska även vidta ändamålsenliga åtgärder för att

a) utveckla, utfärda och övervaka tillämpning av miniminormer och riktlinjer för tillgänglighet till anläggningar och service som är öppna för eller erbjuds allmänheten,

b) säkerställa att enskilda enheter som erbjuder anläggningar och service dit allmänheten äger tillträde beaktar alla aspekter av tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,

c) erbjuda intressenter utbildning i frågor som gäller tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning,

d) utrusta byggnader och andra anläggningar dit allmänheten äger tillträde med anvisningar i punktskrift och i lättläst och lättbegriplig form,

e) erbjuda former av assistans och annan personlig service, däribland ledsagare, lektörer och yrkesverksamma teckenspråkstolkare, för att underlätta tillgänglighet till byggnader och andra anläggningar som är öppna för allmänheten,

f) främja andra ändamålsenliga former av hjälp och stöd till personer med funktionsnedsättning för att säkerställa deras tillgång till information,

g) främja tillgång för personer med funktionsnedsättning till ny informations- och kommunikationsteknik (IT) och nya system, däribland Internet, samt

h) främja utformning, utveckling, tillverkning och distribution av tillgänglig informations- och kommunikationsteknologi och -system på ett tidigt stadium så att de blir tillgängliga till lägsta möjliga kostnad.

